

*“Går du forkert, går du sjældent
forgæves – du går mod nyt, du ikke
havde ventet.”
Tænk bare på Columbus...*

Kløverstjerne i Danmark er blevet til i et samarbejde mellem Danmarks Idræts-Forbund, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Dansk Firmaidrætsforbund, Friluftsrådet og 10 pilotkommuner i 2011. Udviklingen af stjerne er finansieret af Nordea-fonden og Tips- og Lottomidlerne til Friluftsliv. Mere information om Kløverstjerne, deres forløb og seværdigheder kan findes via kløversti.dk, endomondo.com og endomondos mobil app, der kan hentes gratis i App Store og på Android Market.

Tilblivelse af Kløverstjerne i Kolind er et lokalt samarbejde mellem Distriktsrådet, Kolind Borgerforening, Kolind Pensionistforening og Midtdjurs Lokalkiv. Specielt stor tak alle private lodsejere for medvirksomhed, samt Bent Møller Pedersen og Knud Jensen, Midtdjurs Lokalkiv, for research og udarbejdelse af alle tekster.

NORDEA
FONDEN

Friluftsliv
Rådet

Syddjurs
KOMMUNE

DANSK
FIRMAIDRÆTS
FORBUND

DANMARKS IDRÆTS-FORBUND
Olympisk komite

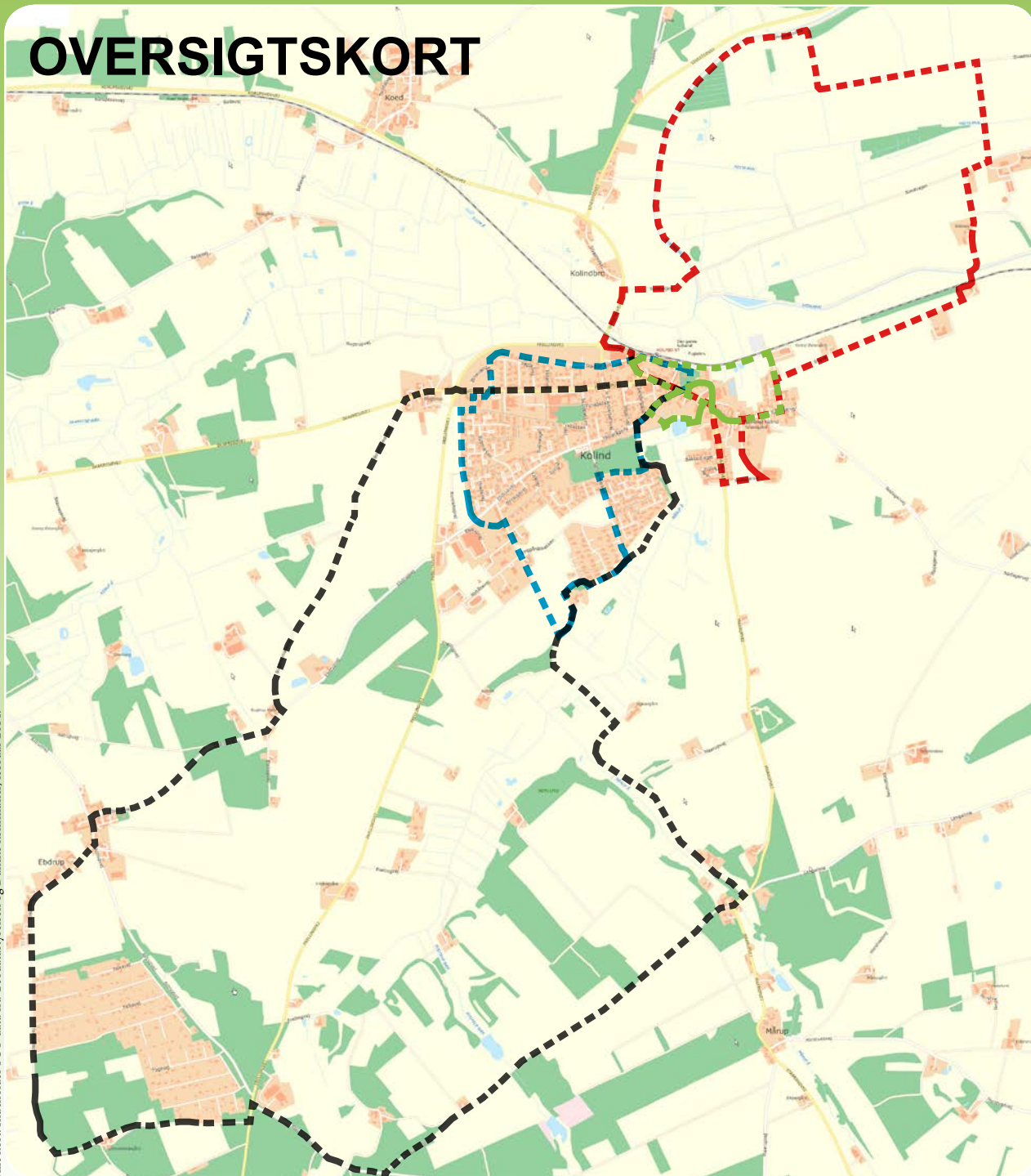

KLØVERSTIERNE i Kolind og opland

Kolind & oplands
Distriktsråd

Velkommen på Kløverstjerne, som er for dig, der vil ud i det fri og kombinere oplevelser og frisk luft med motion. Vælg den rute, der passer dig i forhold til længde eller seværdigheder. Vælg mellem den grønne rute på 2½ km, den blå på 5, den røde på 7½ eller den sorte på 13,8 km. Her i folderen kan du lade dig inspirere til valg af rute og bruge den som en guide undervejs.

OVERSIGTSKORT

VELKOMMEN TIL KLØVERSTIERNE I KOLIND OG SPECIELT I OMEGNEN

Fra arbejdsgrupperne er der udført et stort arbejde for at sikre brugerne de bedste oplevelser og lokale informationer om både fortid, nutid og selvfølgelig gode naturoplevelser. Alle stier er opmærkede med pilemarkeringer, hvor farverne er afpassede med den enkelte sti:

- ▶ 2,5 km Byens Sjæl, grønne pile
- ▶ 5,0 km Kolind Rundt, blå pile
- ▶ 7,5 km Kolindsund, røde pile
- ▶ 13,8 km Landsbyruten, grå pile

Brug også kortene i hvert afsnit som hjælp til at følge stierne. Der er et samlet oversigtskort med alle stierne forrest i denne folder.

Der er ture for motionister, som ønsker en kortere travetur i nærområdet, men også for sportsmennesker, der ønsker større udfordringer.

Værn om naturen og private områder

Store dele af stierne går på private områder, brugerne bedes respektere disse, hvorfor der ikke på stierne må plukkes grene eller blomster m.m.

Husk at passe på naturen, efterlad ikke affald, hunde skal altid holdes i snor og efterladenskaber skal opsamles!!

Det er her de 4 ruter starter.

▶ Byens Sjæl på 2,5 km

Den korte Kløversti, "Byens Sjæl" er på 2,5 km i Kolind. Giver god information om byens historie, både den gamle og nye bydel, samt et flot kik til Kolindsund, og besøg omkring Simonsens eng og sø.

▶ Kolind Rundt på 5 km

Her kommer man rundt omkring hele Kolind, får fortællingen om Romle Stenovn, går på den gamle Kirkesti fra Bugtrup, ser nybyggeri og får fortællingen om Kolind Kirke og kirkegård.

▶ Kolindsund-turen på 7,5 km

"Kolindsund" er et spændende område og vigtigt for både landbrug, natur og dyreliv. På denne 7,5 km tur opleves det hele, og man får historien om Kolindsund, Vedø Hovedgård, udsigt til Sivested Odde, Benzonsvej, og man kommer helt på toppen af et dige, mellem to broer!

▶ Landsbyruten på 13,8 km

Endelig er "Landsbyruten" den lange tur på 13,8 km. Der er besøg i nogle af de gamle landsbyer omkring Kolind. Kløverstien fortæller bl. a. om Ebdrup Kirke og et specielt fredet gravsted på Kraghøjvej, Elløv Enge, Mårupvad og Svanebo. Ruten går ad gode veje, primært grusveje, og er velegnet til både en god trave/løbetur eller på cykel.

*Husk evt. madpakken og en forfriskning.
Vandposten med drikkevand ved Kløverpælen
er skænket af Kolind Vandværk.*

BYENS SJÆL – Grøn rute – 2,5 km

Startpunkt

Du står ved Kolind kirke, tæt ved skillelinien mellem den gamle og den nye by. Gl. Kolind var landsbyen, som gennem århundreder havde ligget lunt her i lavningen ud til Kolindsund. I de tidligste tider var det en fjord med åbning ved Grenå, men blev senere til Danmarks største sø.

Søen blev afvandet i 1872-1875. Jernbanen anlægges i 1876, hvilket medfører byggeri af huse omkring stationen. Husene i Kolind stationsby breder sig med årene op ad bakken og ned mod kirken og Mårup å og binder de to byer sammen.

▶ Gå til højre på Bredgade. Gå op til Torvet.

Torvet

Du står nu i centrum af den nye by, Kolind Stationsby. Bredgade var frem til 1928/29 en grusvej. Den belægges med brosten i flotte buede mønstre. Kantstenene er af bornholmsk granit. En flot gade – siger flere indbyggere, som kan huske den. Brostenene pilles op i 1964 og der asfalteres. I 2012 føres der en omfartsvej uden om Kolind City, og Bredgade bliver en flot ”stillegade”.

▶ På vej videre bør du lige løfte næsen ud for nr. 12. Kig

op på taget og se den flotteste kvist. Her har der været fotoatelier, ”Folmerhus”, som krævede meget lysindfald. Derfor de mange vinduer.

De to nederste huse, Bredgade nr. 1 og nr. 3, er de ældste huse i Kolind Stationsby. Bygget i 1888 af murer Carlsen og solgt til sadelmager Jens Jensen og købmand Holstvig. Mellem disse huse gik den gamle kirkesti fra Bugtrup. Den fortsatte bag om ”højhuset” og videre hen mod kirken.

Læg mærke til udsmykningen med de gamle værktøjer på murene i nr. 1!

▶ Gå til højre ad Drasbeksgade. Tidligere hed den Jernbaneanlægget hen til det daværende hotel, hvor der i dag er nye boliger. Herfra hed den Drasbeksgade.

Stationen

Den gamle stationsbygning er fra 1876, hvor jernbanen åbnede. Bag det gamle pakhus kan man ud mod kanalen ane en gammel kanal. Der er en bræmme af tagrør ud gennem engen mod åen. Det er den såkaldte ”Kulkanal”. Pumpestationerne i Kolindsund blev drevet af dampmaskiner. Kullene til disse ankom med tog til Kolind og blev omladet til pramme, som

Torvet i Kolind omkring 1935

Kolind Station ca. 1920

Det gamle cafeteria og diskoteque rives ned

gennem Kulkanalen havde forbindelse til kanalerne i Sundet. Her i stationsområdet har de første ”Kolinesere” (stenalderfolkene) boet. Her har man fundet store køkkenmøddinger.

▶ Gå evt. nogle trin op ad trappen lige til højre for ”højhuset” og kig ud over Sundet. Luk øjnene halvt i og forestil dig Sundet fyldt med vand, og at der ude fra Grenå-siden kommer vikingeskibe sejlene her forbi. Et flot syn må det have været.

▶ Vi vælger at gå ud ad den nye omfartsvej, og fortsætter derefter ad grusvejen, som fører ud til det tidligere varmeværk. Fortsæt til du kommer til Engvej og følg den op mod Nødagervej. Området ved Engvej og Lille Engvej blev udstykket i slutningen af 1950'erne.

▶ Drej til højre ad Nødagervej. Nu går du ind i ”den gamle by”. Centrum i den gamle by er præstegården og skolen. På venstre side ser du præstegården, hvis stuehus måske er det ældste hus i byen. Man har fundet optegnelser om den fra 1796. Udlængerne brænder i 1936, og gården flyttes uden for byen. ”Præstevang” bygges på præstegårdens jorder. I nr. 11 og 13 har vi den tidligere skole med den statelige førstelærerbolig og den lave gulstensbygning, som rummede 2 klasselokaler og en lærerbolig ud mod vejen. Skolebygningen er fra 1897 og førstelærerhuset er fra 1935/36, men der har været skole her fra før 1855. Lige over for skolen kan man se ”Gyden”, den gamle vej mod Mårup.

Omfartsvejen

Stil dig på hjørnet ved det lille anlæg. Her lå Kolind Gamle Kro, senere afholdshotel og diskoteque. I hjørnet af bygningen var der købmandsforretning.

Stil dig med ryggen mod anlægget og kig op ad Bredgade. Da

Kolind kun bestod af det nuværende Gl. Kolind var der marker og enge på hele området, og når man skulle til stationen, skulle man over vadestedet.

▶ Vi følger omfartsvejen til højre og går hen forbi ”Byhallen” på venstre side. Det var på hele dette område, hvor ungdomsskolen, Byhallen og Marius Nielsen i dag er, man holdt marked i gamle dage, bl.a. de landskendte hestemarkeder. I markedshallen var der marked hver fredag.

På højre hånd ligger Midtdjurs Ungdomsskole. Her havde Djurslands Specialarbejderskole til huse, før den flyttedes til Pederstrup og blev AMU-center.

På hjørnet henne ved åen i det store rødstenshus havde man el-værket. Senere var der pelsberederi.

▶ Vi går hen ad Kapelvej. På venstre side ligger den tidligere brandstation, som blev bygget i 1953.

Ved opgangen til graverhuset på kirkegården lå det gamle forsamlingshus, som også husede byens første brandbil.

▶ Gå til venstre hen over kirkens parkeringsplads og ned ad Bredgade. Læg mærke til nr. 34. Her byggedes i 1907 ”Landbohjem”. Det ændrede senere navn til Hotel Kolind og havde sine store dage, når der var marked på pladsen her omkring åen. Vand til kaffen blev hentet i åen – og markedsgæsterne afleverede også vand til åen!

▶ Lige efter Marius Nielsen og Sønners maskinudstilling svinger vi til højre ad en grøn sti, som fører ind til ”Simonssens eng”. Her kan du holde en pause og nyde naturen omkring søen.

Fortsæt rundt om søen og du ender ved en bro over Mårup å, som her mest ligner en bæk. Over åen og straks til højre langs åen. Lidt fremme ved ”knækket” går der en græsbelagt sti op mellem Vesterågade nr. 19 og nr. 21. Følg den og gå til højre ad Vesterågade. Fortsæt lige frem, og du er i mål.

Udsigt over Kolind enge

Romle Stenovn

Den gamle Kolind Kirke fra før 1918

Kirkestien

Oppe på skrænten lå o. år 1900 en skovplanteskole, ejet af forstkandidat Chr. Dalsgaard. Han leverede bl.a. træer til plantning af Ydesmindeskoven i perioden 1896-99. Han importerede arbejdskraft fra Polen. Disse polske piger boede i en bygning, som kaldtes for ”polakhuset”. Der opbygges i 1920’erne et husmandssted, som siden nedbrydes for at give plads til ”Fuglevænget”.

Til venstre ser man ud over den del af det gamle sund, som ikke blev afvandet, men som tørrede ud, efterhånden som bunden hævede sig. Da disse områder næsten ikke er blevet opdyrket, kan man forestille sig, hvordan her engang har set ud.

▶ Fortsæt ad kirkestien forbi kolonihaverne, som er udstykket i 1918. På det store græsareal anlagde kroejer Drasbek omkring 1920 et anlæg med græs, træer og blomster, som stilles til rådighed for byens borgere, når de ville vandre en søndagstur. Ligeledes anlægges han et stadion, som senere også benyttes til dyrskuer og omrejsende cirkus.

▶ Vi går gennem Stadion Allé, hvor STARK tidligere har haft bygninger på begge sider af vejen.

Til venstre lå der fra 1888 en købmandsforretning, som i 1963 omdannes til tømmerhandel.

Til højre, hvor Lokalavisen i dag har til huse, var der i 1888 andelsmejeri. Da mejeriet i 1912 flytter til Bugtrupvej – hvor Spar i dag holder til – flytter slagter Laurits Sørensen ind og laver slagtehus og udsalg.

I 1976 åbnede Midtdjurs Radio og TV.

▶ Vi krydser Bredgade og fortsætter ad Drasbeksgade.

Drasbeksparken

Så kommer vi frem til de nybyggede boliger. Her lå Drasbeks hotel. C. C. Drasbek byggede hotellet i 1888. Han havde haft Mårupvad Kro og i et årstid været ejer af Kolind Gl. Kro, som lå på hjørnet af Nødagervej og Bredgade. På Drasbeks Hotel var der sal med plads til 350 siddende gæster. Her var biograf og danseskole.

I den sidste del af hotelbygningen var der købmandshandel, og hvor ”højhuset” ligger, var der korn- og foderstofforretning.

Den gule bygning med det flade tag var tidligere Møllers K Marked, som i 1978 flyttede til Bugtrupvej i det gamle mejeri, hvor ”Spar” i dag holder til. På området, hvor denne bygning og ”højhuset” i dag ligger, har der været en krohave i forbindelse med Drasbeks hotel.

▶ Gå til højre ad Drasbeksgade på Kirkestien. Den fortsætter ad den grønne sti mellem skrænten og det gule hus. Du kommer nu ind på kirkegården fra nord.

Kolind kirke

Der er flere fredede gravsteder på kirkegården, bl.a. familien Drasbeks familiegravsted. Fra kirkegården er der en god udsigt over Kolind. Kirken er opført i 1918, da den gamle romanske kirke ikke kunne bevares på grund af forfald. Læg mærke til den sjældne runesten fra vikingetiden i våbenhuset, og den nonfigurative glasrude over alteret af Mogens Jørgensen fra 1956.

▶ Gå ud af udgangen mod syd, og turen er slut.

KOLINDSUND – Rød rute – 7,5 km

▶ Gå op ad Bredgade og fortsæt hen over jernbaneoverskæringen og ud til Sundvejen.

Kolindbro

Den langstrakte stribe af huse, vi kan se ovre til venstre, er bebyggelsen Kolindbro. Her var der i tidligere tider mulighed for at blive færget over Kolindsund. Senere vadested og derefter en bro. Kolindbro har haft en købmandshandel og en lille havn med en bro. Her omladede småskibe varer til og fra Grenå.

Som det kan ses, ligger bebyggelsen meget lavt, på en lav landtange, som skyder sig ud fra de stejle skrænter på nord siden af sundet. Ikke meget, cirka en meter, er området hævet

over det omgivende sund, Normalt er det tilstrækkeligt til ikke at blive oversvømmet, når vandet stiger og omdanner engene mod øst og vest til store søer.

▶ Fortsæt ad Sundvejen og drej til venstre lige efter broen. Du går nu på dæmningen langs Nordkanalen, som er meget smuk på strækningen hen mod Sivested.

Vedø

På den anden side af nord-kanalen og landevejen ligger Vedø Hovedgård, hvis historie går tilbage til 1500-tallet.

Den har en smuk og karakteristisk hovedbygning, der er tegnet af professor Anton Rosen og opført i 1919.

Bag gården var der tidligere en vandmølle, som udnyttede vandet fra Nimtofte å. Vandet blev stemmet op i en mølledam og ledtes gennem en vandturbine. I begyndelsen af 1900-tallet blev der forarbejdet 60-70 tønder byg i døgnet. Møllen blev nedlagt i 1950'erne.

I 1930'erne havde gården en stor besætning af jersey-kvæg. Man tappede selv mælken på flasker på gården og solgte den fra egne vogne i Randers.

Gården har ofte skiftet ejer. I 1957 køber Julius Grand Pedersen den, og han og sønnen Niels driver i dag Vedø og flere andre gårde.

Midt i Sundet

Du står her ved bunden af Danmarks tidligere største sø, som strakte sig helt til Grenå.

Under den sidste istid lå isranden ved Rønde og Tirstrup. Herfra strømmede enorme mængder smeltevand ind mod Randers og udgravede dybe tunneldale.

Sangsvaner i Kolind Engso

Vedø

Kolinds gamle skole på Nødagervej

Senere ændres vandretningen, så vandet løb mod Grenå. Her udgravedes også en dal, som havde forbindelse til havet. Da isen var bortsmeltet lå, der derfor en fjord tilbage. Den har fået navnet "Kolindsund".

Det var langs denne fjord, at de første mennesker bosatte sig. Her var fisk og østers i sundet, og i urskoven bag bopladserne var der bl. a. kronhjorte og vildsvin.

Udgravninger har vist bopladser ved Nederst, Ballebakke og omkring stationen i Kolind. Egnen er tæt besat med stendysser, som fortæller os, at der har boet mange mennesker.

I oldtid og middelalder var Kolindsund den store trafikåre. Fredelige handelsfartøjer fragtede varer frem og tilbage. Småbåde fungerede som færger, når folk skulle fra den ene side af sundet til den anden.

Men også krigsskibe har trukket deres kølvandsstriber i sundet.

Regulære søslag har fundet sted, bl. a. mellem den norske kong Harald Hårderåde og Svend Estridsen.

I 1872 påbegyndes udtørringen af Kolindsund. Man bygger dæmninger, som omslutter søen. Uden for dæmningerne graves nord- og sydkanalerne. Ved hjælp af store pumpe-maskiner pumpes vandet ud i kanalerne, som så fører det til udløb i Grenåen.

Sivested Odde

Gården Sivested Odde blev i 1921 købt af proprietær Peter Petersen, som havde været forvalter på Møllerup gods.

I 1929 tilkøber han 120 tdl. fra Vedø, så gården efterhånden har 350 tdl. jord, hvoraf rapgræs er den vigtigste avl.

I 1950'erne overtager børnene gården. Sønnen, advokat Vester Petersen, står for den daglige drift.

Til gården hører fem beboelseshuse.

I 2005 sælges gården og indrettes til svineavl.

Benzonshøj:

Da Kolindsund i sin tid blev tørlagt, byggede Aktieselskabet Kolindsund 12 gårde, som i dag ligger spredt i sundet.

Fra 1880 til 1921 blev de drevet af aktieselskabet. I 1921 blev de solgt til private lodsejere.

Benzonshøj, som vi står ved, købes af proprietær Theodor Sørensens og hustruen Elisabeth. Deres søn Johannes overtager derefter gården. Johannes og Anna-Lises søn og svigerdatter, Niels Theodor og Birgitte, driver den i dag med svineavl.

▶ Følg vejen til Lægens og videre ind forbi Kolind Østergård til Engvej.

Gå frem til Nødagervej og følg denne gennem Gl. Kolind til "Gyden", eller "Smed-gyden". Vejen førte i gammel tid ud langs kæret til Tagkærgård og videre langs skrænten rundt gennem Mårup å-dal til Mårupvad med de store markeder. Sidste hus på venstre hånd var den gamle smedie.

▶ Drej til højre oppe ved kostalden og fortsæt til Mårupvej. Derefter ned ad Mårupvej og tilbage til startpælen.

LANDSBYTUREN – Sort rute – 13,8 km

▶ Gå op ad Bredgade mod torvet. Her drejer du til venstre ad Bugtrupvej.

Bugtrupvej

Hvor SPAR ligger, var der mejeri fra 1912 til 1976. Videre frem passerer Kolind Centralskole fra 1955, svømmebad fra 1972 og Kolind-Hallen fra 1981. Derefter kommer Plejecenter ”Frejas Vænge” og Dortheabørnehaven. I rundkørslen går man tværs over og befinder sig nu i landsbyen Bugtrup.

Bugtrup er første gang omtalt i 1416, men er sikkert ældre. Navnet menes at betyde ”bebyggelsen med bukkene”. Midt i byen går den gamle kirkesti til højre, helt til Kolind.

▶ Der fortsættes til venstre ad Bugtrup Møllevej.

Bugtrup Mølle

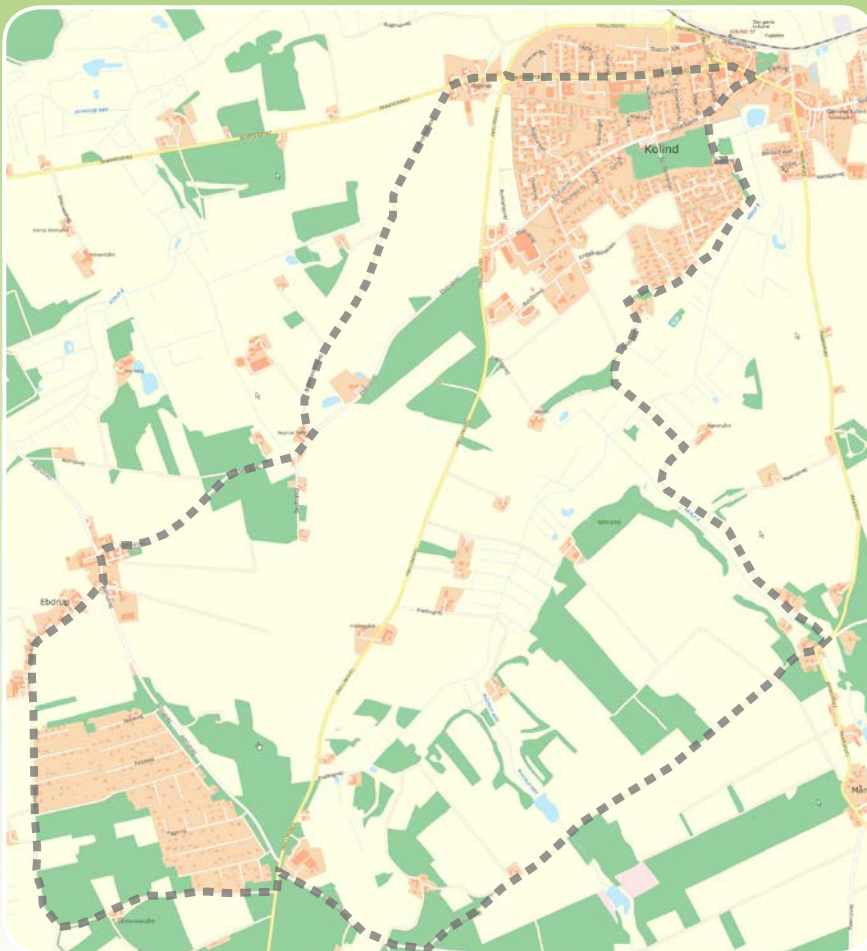
Kort før vejen munder ud i Ebdrupvej lå den gamle Bugtrup Mølle på venstre side. Lige før passerer man den halve møllesten med påskriften ”Kærlund”. Møllen var en såkaldt hollandsk mølle med drejelig møllehat. Den blev opført omkring 1880 og var i brug til 1926, hvor den løb løbsk og en vingebækkede. Den blev nedbrudt i 1942.

▶ Fortsæt ad Ebdrupvej til højre.

Ebdrup kirke

Som den første bygning i Ebdrup ses den lille kirke med et såkaldt ”styltetårn”. Den er opført i det 12. århundrede. I modsætning til de fleste kirker er den placeret i en lavning. Navnet Ebdrup kommer fra betegnelsen ”Ebbes torp”. Kirken hørte længe under Gl. Ryomgård, og der var mange andre ejere, indtil flere indbyggere købte den i 1824. Mod vest ses lærer C. C. Ydes grav. Han var lærer i Ebdrup 1871-1898 og gjorde et meget stort arbejde for plantningssagen på Djursland. Han var også medstifter af Kolind Landboforening. Ved hans begravelse i 1898 deltog over 400 personer.

▶ Du er nu i ”Nederbyen” og fortsætter forbi kirken til Astrupvej. Gå til venstre og kort efter ad Kraghøjvej mod højre. Du er nu i ”Overbyen”.

Ebdrup Kirke

Maarupvad

Markedspladsen ved Byhallen

Elløv enge

Bronzealderhøjen ”Kraghøj” passeres på højre side. Den er langt over 2000 år gammel. Elløv enge har engang været en del af Kolindsunds ”bagland”. Man ved, at der har stået søslag i vikingetiden. Korup å løber gennem engene. Den har sit udspring i den nu udtørrede Korup sø tæt ved Taastrup. Længere oppe i åen er observeret oddere og isfugle. Engene har et meget rigt fugleliv.

► Følg vejen til venstre forbi nr. 24 og du kommer ud til Frellingvej. Gå til venstre og kort efter ad Ydesmindevej til højre.

Ydesminde skov

Her begynder Ydesminde skoven. I slutningen af 1800-tallet begyndte man at plante skov og læbælter for at stoppe den stærke sandfygning i området. Den store initiativtager var lærer C. C. Yde fra Ebdrup, der lagde et stort personligt engagement i projektet, og derfor er plantagen opkaldt efter ham.

► Efter 800 m går man til venstre ad den gamle landevej.

Maarupvad

Her ved Maarupvad var der engang store markeder ved den gamle landevej mellem Aarhus og Grenå. Der blev afholdt 8 markeder om året med meget stor tilslutning, men da jernbanen blev anlagt i 1876, og hovedvejen blev flyttet, mistede byen sin betydning, og markederne blev efterhånden flyttet til Kolind. Man kan stadig se rester af den bygning, der husede kroen. Ved Maarup å har der været en vandmølle, og desuden havde byen 2 vindmøller.

► Turen går videre til venstre, ind mod nr. 40, og fortsætter gennem ådalen mod Kolind.

Maarup å

Her passerer man Maarup å midtvejs mellem Maarup og Kolind. Åen udspringer på Stabrand mark og er det første stykke af vejen kun en bæk, men i Maarup var der kraft nok til vandmøllen. I Kolind løber den forbi markedspladsen, hvor man ved markedstide tappede vand til kaffe fra den ene bred, mens den anden bred blev brugt til at komme af med kroppens overskud. Åen løber ud i Kolindsund og bliver en del af kanalsystemet.

► På Højsletvej drejer du til højre ind mod gården, og du går nedenfor Søndermarken på vej til Svanebovej.

Svanebo

Efter at have passeret det nye boligkvarter Søndermarken kommer man ad Svanebovej tilbage til Kolind. Bakken tæt ved huset kaldes 101-bakken. Den har været brugt af byens børn til kælkning og skiløb, når det var vinter. Efter sigende blev huset overfor bygget af en dansk-amerikaner for omkring 100 år siden. For at imponere sine venner i Amerika opgav han adressen til nr. 101. Huset er ombygget flere gange og har givet navn til bakken.

► Fortsæt mod Vesterågade og drej til højre. Du vil nu komme til udgangspunktet, og turen er slut.

Luftfoto af Kolind. Det øverste er fra 1954 og det nederste er fra 2013

